

naši subreti. Našemu odru manjkajočo altistinjo je z najboljšo voljo nadomestovala gospica Bitenčeva kot »Marta«, kratka uloga Branderja je pa bila poverjena marljivemu gosp. Polašku.

V poročilu o prizadevanju opernega osebja je zabeležiti pohvalno naslovno ulogo »Daliborja«, katero je podal pri eni zadnjih predstav tenorist gosp. Lebeda, nadomestivši gosp. Desarija. Podal je gosp. Lebeda vestno in nadrobno naštudovano partijo in to s povoljnim uspehom, ki bodi mlademu začetniku v izpodbudo.

Dva sijajna večera je omogočilo gostovanje člana dvorne opere dunajske, tenorista gosp. Frana Pacala, ki je nastopil kot Janko v »Prodani nevesti« in v naslovni ulogi »Fausta«. Gostovanje umetnikov priznane veljave je priporočilno; ne podaje se z njim občinstvu le prilika, da se seznanijo z reprezentanti velikih oper, s takim gostovanjem se razvname tudi večje zanimanje za pevsko umetništvo sploh, se vzgaja kritičnost občinstva in utrdi in ustali se mu okus. To je pa v prid domači umetnosti, kajti kritičnost in okus občinstva sta odločilna za stopnjo glasbe, katero zahteva občinstvo, in katera se mu mora podati spričo njegove zahteve.

S takimi dosedaj nenavadnimi gostovanji je pričela intendantca, povabivši v Ljubljano gosp. Pacala, obeta pa za to sezono še gostovanje gospodov Navala in Heša. Znan že izza solistiškega nastopa pri lanjskem koncertu »Glasbene Matice«, pri katerem se je izvrševal Mozartov »Rekviem«, se je proslavil gospod Pacal z nastopoma na slovenskem odru kot vrstnik najodličnejših dramatiških pevskih umetnikov. Z vseoblastnostjo, ki je lastna popolnosti, in z imponujočo umerjenostjo umetniške samozavesti se mu razvija mogočni glas, v vsaki legi krepak, v vsaki niansi dovršen. Ustvarjanje tona, počenši od zastavljanja pa do polnega zaokroženja v skrajno mogočnost je ono, kar vzbuja v svoji divnosti občudovanje. Vrlina znamenitega izšolanja se druži tu z milobo glasom in z moškostjo plemenitega zanosa. Pacalova večera sta slovensko občinstvo vzradostila in mu vtisnila v spomin z intenzivnostjo, ki jo vzmore le dovršenost, pristnega umetnika neprecenljivega glasu.

In ker je bil i materijalni uspeh tega gostovanja za intendantco kar najboljši, se je nadejati, da mu pripravi ona še druga že obljubljena gostovanja.

—oe—

Koncert „Glasbene Matice“. Deveto koncertno leto je pričela »Glasbena Matica« v nedeljo, dne 3. decembra m. l., s koncertom, ki je bil mimo dosedaj običajnih prireditev vseskozi vokalni, brez orkestra, vrsta moških, ženskih in mešanih zborov, fino in umetniški izvedenih, kakor pristoji ugledu in imenu zbora »Glasbene Matice«, in kakor vsekdar smelo pričakujemo od njegovega vodje, gosp. Mateja Hubada, večšega mojstra v minuciozno vestnem proučevanju skrbno in okusno izbranega sporeda.

Spored 1. letošnjega koncerta je podal v prvi svoji polovici reprodukcije že preje izvrševanih zborov, Dvořaka ljubezniva ženska zbor »Prstan« in »Da, jaz te zapustim«, nedavno zamrlega Stanka Pirnata moški zbor »Pomlad in

esen« ter spominek na sporede nekdanjih slovenskih pevskih produkcij, danjanes spričo nezadostne karakterizacije precej obledeli, a takrat zelo priljubljeni moški zbor P. Križskovskega »Utopljenko«.

V drugi svoji polovici je donesel spored tri skladbe iz ruske, nemške, oziroma srbske glasbene literature. Po svoji koncepciji je vzbudil največji vtisk Rusa Cezarja Kjuja mešani zbor »Dve roži«, s poezijo napojena skladba, v kateri je z virtuosno tehniko obdelan bogati obseg zvokov, ki ga nudi zbor ženskih in moških glasov. Presenetljiv je modernega klasika, velikega mislitelja in mojstra kontrapunktike, Johannesesa Brahmsa mešani zbor »Izgubljena mladost«, ki je zložen na besede moravske narodne pesmi. Nežnost slovanskega čutenja, ki jo izraža besedilo, ima pri Brahmsu krepkejše poteze, trše ozadje, prerrojena je v življenja polno sliko, moški imponujočo kakor umetniške risbe Alberta Dürerja. Stjevan Mokranjac, dobro poznan iz lanjske koncertne sezone, je prišel to pot s VII. svojih »rukovetov« na vrsto, s šopkom štirih, s smelo harmonizacijo briljantno in efektno obdelanih narodnih pesmi iz stare Srbije in Makedonije. Po Mokranjca kristalizirajoči obdelavi so proste narodne pesmi preustrojene in razširjene; Mokranjca »rukoveti« prestopajo meje zgojlsnje harmonizacije, nego so samostojne umetne skladbe, oživljene po svežem ritmu in žarni melodiki originala.

Poseben sijaj je pa podal koncertu kot gost nastopivši član dunajske dvorne opere, proslavljeni basist gosp. Viljem Heš. Rojen Čeh, bivši član narodnega gledališča v Pragi, si je priboril gosp. Heš v štirih letih kot dramatičen solist ugled znamenitega umetnika, s katerim se ponaša danes dvorna opera na Dunaju kot z izvoljencem v vrsti najboljših pevcev. Heš, ki je šele pred štirinajstimi leti debutoval v stisnjem položaju v brnskem češkem gledališču, se je sedaj povzpел na zavidanja vredno stopnjo člana dunajske dvorne opere, katera zavzema navzlic veliki konkurenci inozemskih odrov še zmeraj prvo stopnjo, stopnjo aristokraškega stanu; saj je Dunaj glasbenemu svetu spričo nadstoletne zgodovine, ki se je osredotočila za glasbo na Dunaju in ki je dodala Dunaju v marsikaterem oziru blesteč sijaj, odločilen za vsakega umetnika, najsi ustvarja ali proizvaja.

Heš si je pridobil mahoma naklonjenost slovenskega občinstva — prikupil se mu je, in ker se razglašča, da nastopi v letošnji sezoni tudi na slovenskem opernem odru kot odlični gost, ni dvoma, da se udomači Heševo ime v naših glasbo ljubečih krogih dodobra. Gosp. Heš ima v svojem redkem glasovnem materialu vsa svojstva, ki ga usposabljaajo za znamenitega solista. Blagoglasen in mogočen je njegov bas; izvira mu iz najtoplejših globin plemenito čuteče notranjščine in lahkotno ter zmagujoče prodira na dan, okriljen po nezmotljivi tehniki v glasbeno učinkljivi rabi glasu. Uspeh, ki ga doseza gosp. Heš s svojim petjem, je gotov; saj je vestna in umetniški nadahnjena njegova aspiracija, v svesti si je neprecenljivega bogastva pevskega svojega daru in radosti, ki jo ustvarja z njim hvaležnemu občinstvu.

—oe—

Risto Savin: Tri Aškerčeve balade za srednji glas s spremljevanjem klavirja. Komisijonalna založba L. Schwentnerja v Ljubljani. Cena 1 gld. 20 kr. V vrsti še ne obilne literature slovenskih samospevov sodi tem baladam prednje mesto. Skladatelj jih je označil kot svoj opus 3. Izbral si je pa iz zbirke zaslovelih Aškerčevih poezij pevanja prav vredne, muzikalno hvaležne in tekstno v točni obliki globoko vsebino izražajoče balade: »Poslednje pismo«, »Javor in